

TBMM KÜLTÜR, SANAT VE YAYIN KURULU

27 EYLÜL 1984 PERŞEMBE GÜNÜ YAPILAN
DANIŞMA KURULU TOPLANTISI TUTANAK
ÖZETİ

Recep BİLGİNER

Gazeteciler Cemiyeti Temsilcisi (İstanbul)

"- Bence ilk mesele çocuk aile babalarının, yani halkımızı bu törenlere iştirakçi olarak çekmek olmalı..

- Ulusal egemenlik kavramı, uygulamalar ve şu programda ele alınan törenlerdeki toplantılarla halkımıza daha yakından anlatılmalı ve benimsetilmeli..

- Geleceğin vatandaşı olacak, yönetimde yer alacak çocukları geleceğe hazırlayabilmek için, herkesin fikirlerini rahat rahat söyleyebilmesi için, önce Türkiye'nin belli başlı merkezlerinde başlamak üzere, büyük çapta kültür sitelerinin kurulmasında yarar görüyoruz.

- Her yerleşik ünitelerde küçükten başlamak, büyük şehirlerde daha büyüğüne gitmek üzere çocuk parkları. Çocukları meşgul edecek alanların da bulunacağı çocuk parkları yapılmasını uygun görüyoruz. Belki daha geniş çapta Amerika'da olduğu gibi Disneyland gibi büyük bir milli çocuk parkı düşünülebilir.

- ..Bir çocuk olimpiyadı; çeşitli yarışmaların yer aldığı, çocukları teşvik edici konuların değerlendirileceği bir çocuk olimpiyadı düşünülebilir."

Ertuğrul KUMCUOĞLU

Maliye ve Gümrük Bakanlığı Müsteşarı

"-..Eğer 23 Nisan günü Ankara'da, merkezde çok görkemli bir merasim düşünülüyor ise, 67 il Milletvekilinin illerdeki merasimlere katılmak istemeyecekleri endişesi beni rahatsız etmektedir. Eğer kamuoyuna önceden böyle bir vaadda bulunulur sonra bu vaad tutulmazsa rahatsızlık yaratır diye endişe ederim..

- Bu gibi geniş bir programın etkin bir şekilde sürdürülebilmesi için, esas itibariyle törenlerin başlama günüyle bitme gününün kamuoyuna çok sarıh bir şekilde belirtilmesi ve bütün faaliyetlerin bu zaman dilimi içine sığdırılmasına dikkat edilmesinde fayda mülahaza ederim.

- 23 Nisan Kutlama günü yerine, "Hakimiyeti Milliye Haftası" veya "Hakimiyeti Milliye Ayı" diye bir süre belirlemesi, bunun başlangıç ve bitiş noktalarının açıklıkla önceden saptanması ve herkese bütün bu faaliyetlerin bu süre içine sığdırılmasının talimatının verilmesinde fayda mülahaza ederim.

- ..Gelecek nesillerin, özellikle 21 nci asırda şiddetle ihtiyaç duyacakları orman ve ağaç olgusunun bugünkü çocuklarımızın en önde gelen ihtiyacı olduğu noktasından hareketle ve bir toprak parçası üzerinde egemenlik iddiasında bulunmanın, o toprağın insan-oğlunun istifadesine müsait olması gerçeğinin gözardı edilemeyeceği noktasından da hareketle, her ilde olmasa bile, Ankara'da bir "Hakimiyeti Milliye Ormanı" bu faaliyetin kalıcı unsuru olarak gündeme getirilebilir mi diye düşünüyorum."

Muammer BAYKAN

Türk-Atlantik Andlaşması Derneği Temsilcisi

"-Düşünülen iyi fikirleri tatbik edecek bir kuruluş kurulmadığı müddetçe bunlar iyi düşünceler, iyi temenniler şeklinde kalır. Onun için, kanımca evvela arkadaşların ilâve edeceği şeylerle beraber bunlara devamlılık unsuru katacak ve devam ettirecek bir teşkilatın kurulması gereklidir.."

Hüsamettin ÇELEBİ

Anadolu Ajansı Genel Müdürü

"-..Mademki "kalıcı eserler" diye başlıyorsunuz, buraya biraz önce belirttiğim kavramda ve kapsamda bir Atatürk Anıtı veya bir millî mücadele anıtını gerçekleştirmek ve herkesin görebileceği, gelip önünde oturabileceği, seyredebileceği, çiçek bırakabileceği bir anıt halinde gerçekleştirmeyi öneriyorum.

-..Bu Meclisin içinden Yahya Kemal gibi, Behçet Kemal gibi, Yakup Kadri gibi, Memduh Şevket Esendal gibi edebiyatçılar, Mareşal Çakmak gibi askerler, devletin kurucularından İsmet İnönü geldi geçti. İnönü'nün Meclis tutanaklarındaki isminden, resminden başka bu Meclisin çatısı ve bahçesinde hiçbir şeyi yoktur...Bunları zaman içinde planlayarak Meclisin bahçesine büstleriyle, belki iki satır isimlerini bir yere yazarak ebedileştirmek ve Meclisi millet fikriyle, milletle beraber, milletin bütün kesimleriyle beraber bütünleştirmek gerektiğini düşünüyorum.

./..

-..Tarih içinde demokrasiye uygun Türk düşüncesinden hareketle bugünkü Parlamentomuzu ve Türkiye'de parlamenterizmi işleyecek bir temel eserin meydana gelmesi için ödüllü bir yarışma açılması konusunu Sayın Kurulunuza sunmak istiyorum...Bunun için kesenin ağzını biraz açıp, geniş zaman vererek, 1985 yılında başlamak suretiyle bir temel araştırma yaptırmayı Yüksek Kuruluza öneriyorum. "

Cahit BAYAR
Ankara Valisi

"- Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin ilk açılışındaki ilginç bir konunun tutanaklardan yararlanmak suretiyle belirlenerek, o günün kıyafetleriyle ve Devlet Tiyatrosu sanatçılarından yararlanılmak suretiyle canlandırılması..

-..23 Nisan günü Eski Meclis Binasının dışında seğmenlerin de iştirak edeceği bir şenliğin düzenlenmesi..

-..Her ilde kuruluşundan bu yana Türkiye Büyük Millet Meclisinde görev yapan Üyelerin fotoğraflarının bir köşede sergilenmesi..

-..Kuruluşundan bu yana Meclis faaliyetleriyle ilgili önemli konuları da içine alan küçük bir kitabın hazırlanması..

-..Haftayla ilgili olarak paneller, sempozyumlar düzenlenmesi,

-..Merkezde daha küçük, devamlı bir kurulun Meclis Riyasetinden görevlendirilen bir kişinin başkanlığında devamlı olarak çalışması, iller itibariyle ilçeleri tesbit etmesi..

-..Bir çok vesilelerle Anıtkabir'de ışık ve ses gösterileri yapılır, bunun 23 Nisan'da da yapılmasına devam edilmesi..

-.. Spor salonlarının çocuklara açılması ve her türlü şenliğin oralarda yapılmasının sağlanması

-..65 nci yılı sembolize edecek bir amblemin Meclisçe hazırlanması

-..1985 yılında hizmete açılacak her ilden bir okula bu yıllla ilgili isim verilmesi

-..Hatıra pulları, madalyonlar bastırılması

-..65 nci yıl ile ilgili olarak uluslararası alanda çocuk şarkıları, şiirleri, resimleri yarışmaları düzenlenmesi

-..Yurtdışı temsilciliklerimizde günün önemini belirten törenlerin hazırlanması, yaptırılması,

-..Özel gündemli toplantıya dış ülkelerden parlamenterler davet edilmesi ve onların da katılmalarının sağlanması.

Kemal BAYTAŞ

Türk Tanıtma Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı

"-Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisinden günümüz Meclisine belgesel bir film hazırlanması,

-TÜTAV ve Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğünce işbirliğiyle hazırlanmakta olan "Türkiye prestij" kitabında demokratik parlamenter yaşantımızın simgesi olan Türkiye Büyük Millet Meclisine ve parlamenter sistemimize daha geniş yer verilmesi,

- "Birinci Meclisi Mebusandan günümüze" konulu miltüvizyon gösterileri düzenlenmesi,

- Düzenlenecek sempozyum, toplantı ve törenlere davet edilecek yabancı parlamenter ve basın mensuplarına kongre tipi İstanbul, Kapadokya, Efes gibi turizm yönünden ilginç yörelere geziler tertip edilmesi,

- İlk ve orta dereceli okullarda okuyan öğrenciler arasında "Çocuk gözüyle ulusal egemenlik ve demokrasi" temalı resim yarışması düzenleyerek, yarışmaya katılan resimlerin yurtiçinde ve yurt dışında sergilenmesi,

- Şu anda müze halindeki ilk Büyük Millet Meclisinde 23 Nisan 1985 günü ilk Meclis toplantısı veya Cumhuriyetin ilânının Devlet Tiyatrosu sanatçıları tarafından yeniden canlandırılması; bu binada yapılacak "Anadolu Türklerinde devlet yönetimi" konulu bir sempozyumun bu atmosfer içinde düzenlenmesi,

- "Cumhuriyetin ilk Meclisinden günümüz Meclisine" konulu bir resim sergisinin düzenlenmesi,

- Özel pul çıkarttırılması,

- Yurt dışında yapılacak konuya ilişkin toplantılarda hazırlanacak belgesel film miltüvizyon gösterileri ve fotoğraf sergilerinin düzenlenmesi,

- Davet edilecek yabancı parlamenter ve basın mensuplarının çok iyi enforme ve dokümanete edilmesi,

- İç ve dış kamuoyunda Türk parlamentosu hakkında zamanında ve doğru bilgilerle kamuoyunun aydınlatılması, parlamento ve parlamenter rejimin inanç ve saygınlığını artıran yayınlar ve değerlendirmeler yapılması,

- Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir haber bülteni çıkarttırılması,
- TV'de bir "Meclis Saati" ihdas edilmesi, bu saatin yayınında verilecek haberler, "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir" ismini taşıyan bir pano önünde yapılması,
- Gazetelerde "Mecliste bugün" adlı bir köşe haberinin yer almasının sağlanması,
- TBMM Başkanı'nın ayda bir defa TV'de Meclis çalışmaları ve çıkarılan yasalar hakkında kamuoyuna aydınlatıcı bilgiler sunması, bu yayında Meclis Başkanı yanında Mecliste grubu olan tüm partilerin başkanvekillerinin de yer alması,
- Yasama yılı başlangıcı ve bitiminde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, TBMM'de basının, yabancı misyonun ve tüm Milletvekillerinin katılacağı bir parti vererek Meclis dayanışması ve bütünlüğünün olumlu bir imajının yaratılmasının temin edilmesi,
- Türk Tanıtma Vakfı bu amaçlara ilişkin projelerin bir kısmının gerçekleştirilmesini bizzat üstlenebileceği gibi, bir kısmının da gerçekleştirilmesine katkıda bulunabilecektir."

Kemal GÖKÇE

Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşarı

"-..Merkezde ağırlık olsa bile, yurdun her köşesinin bu olaydan yararlanması, bu olaya ilgi duyması ve bu olaya katılmasının sağlanması büyük önem taşır.

-..İlk 1985 yılı için sanıyorum altı aylık süremiz vardır. Programın bir iki ay önceden bitirilmesi düşünülürse dört aylık bir süre kalıyor. Binaenaleyh, çalışmalarımızda kalıcı olaylara önem verelim diye düşünürken, bu zamanı da değerlendirmek lazım... Çalışmalar yapılırken hiç olmazsa ikinci beş yılın tasarı planını da bu çalışmalar esnasında dikkate almak, olayın devamlılığını sağlama bakımından yararlı görülebilir.

-..Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin kurulması ışığının yakıldığı bir nokta var. Diyelim ki, 19 Mayıs'tan alalım veya daha ileriden alalım. Binaenaleyh, olayı oradan yakalayıp 23 Nisan 1920'ye kadar olan safhası bir, o günden bugüne kadar olan safhasını bir bütün halinde ortaya koymayı gerek sergi olarak,

gerek sempozyum ve toplantılar olarak, gerekse yayın olarak duyünüyoruz. "

Behçet DEVAY

TRT Genel Müdür Yardımcısı

"-..23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı münasebetiyle yapılacak tören, şenlik, müzik, halk oyunları ve benzeri faaliyetler naklen veya banttan, "Türkiyenin Sesi" radyoları dahil, radyo ve TV'den yayınlanacaktır.

- Her yıl olduğu gibi 1985 yılında da Uluslararası 23 Nisan Çocuk Şenliği 16-24 Nisan tarihleri arasında düzenlenecektir.

- 23 Nisan'a tekaddüm eden günlerde ve özellikle 23 Nisan günü, TV ve radyolarda özel programlar, spotlar yayınlanacaktır. Bu programlarda Atatürk'ün çocuklara güveni ve inancının yanısıra 23 Nisan'ın tarihimizdeki yeri ve "Ulusal egemenlik" kavramı ve bilinci işlenecektir.

- Günün önem ve anlamına uygun olarak, TRT Çocuk Kulübü vasıtasıyla çocuk oyunları, çocuk marşları ve müzik programları hazırlanacak ve yayınlanacaktır.

- TRT çocuk korolarının bulunduğu Ankara, İstanbul ve İzmir illerinde çocuklara yönelik konserler düzenlenecektir."

Suat İLHAN

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanı

"..Dikkate alınması lâzım gelen bir husus da, Atatürk'ün bayramları bir takım zümrelere tahsis etmeyip, yaş gruplarına tahsis etmesi olayıdır. Bunu da gözden ırak tutmamak ve bir çocuk bayramı olarak değerlendirmekte fayda vardır..

-..Türkiye Büyük Millet Meclisinde bugüne kadar yapılmış olan 23 Nisan özel gündemlerindeki konuşmaların toplanması ve bir kitap halinde yayınlanmasında fayda görüyoruz.

-..23 Nisan'ın tarihi gelişimini belirleyen belgesel bir broşür ve kitapçık yararlı olacaktır.

-..Atatürk'ün "Ulusal egemenlik" ile ilgili sözlerinin toplanması ve bunun da ayrı bir kitap halinde yayına sunulmasında fayda vardır.

./..

-..Dergiler, gazeteler ve kitaplarda bugüne kadar yayınlanmış olan ve kaybolmuş olan bir çok düşünürümüzün görüşleri, yazı-ları derlenip toparlanıp bir derleme yayını şeklinde gündeme ge-tirilebilir.

-..23 Nisan günü bir resim sergisiyle Ankara'da ve bütün yurttta konu daha yaygınlaştırılabilir.

-..Bu meselenin özellikle evrensel yönünün bilimsel bir tabanı olduğu düşünülerek, sempozyumların bu istikamette düzenlenmesinde fayda görürüz."

Vehbi KOÇ

Türk Eğitim Vakfı Başkanı

"-..0 günleri yaşamış bir insan olarak Büyük Millet Meclisinin açıldığı gün ve açılıncaya kadar geçen devrelerin içinde bulunduğumuz için son derece de ehemmiyetli görüyorum.

..Konuşmalara bakıyorum, bayramlara bakıyorum; bayramlarda çocuklar "Hakimiyeti Milliye'nin" ne demek olduğunu, bu milletin nasıl hakimiyetini kazandığını bilmiyorlar, hiçbir şeyden haberleri yok, onu bir eğlence addederek hareket ediyorlar. Anneleri babaları zevkte, herkez gezintiye gidiyor ve bu bayramın ehemmiyeti anlaşılmıyor.

Eğer bu toplantıların neticesinde bu millet hakimiyetinin ne olduğu iyice açıklanırsa, çocuklara aşılınırsa çok faydalı olacağı kanaatindeyim.."

Mehmet ALTINSOY

Ankara Belediye Başkanı

"-..Hakimiyeti Milliye Bayramının herşeyden evvel çocukların bayramı olmasından kurtarılması lâzım geldiği kanaatindeyim... Hakimiyeti milliye'nin idraki içinde olan neslin bayramıdır bu bayram...Sadece çocukların sırtında kalması pek doğru olmuyor..

-..23 Nisan bayramının merkezi, mihrakı Türkiye Büyük Millet Meclisi olmalıdır. Bayram burada başlamalıdır...Bizlerin de elimizden gelen katkıyla, TBMM'nin mihrakı olduğu bir bayramın idrakini bütün yurt sathına yaymak mecburiyetindeyiz..

..Elimizden gelen katkıyı yapmaya hazırız."

"-..Askeri garnizonların bulunduğu il ve ilçelerde fener alayları düzenlemek ve askeri bandolardan istifadeyle şehrin muhtelif yerlerinde milli marşları içeren konserler tertiplenmek,

-..Silahlı Kuvvetler içinde yayınlanan bir çok yayınlarmız var. Bunlardan meselâ, Silahlı Kuvvetler Dergileri ve kuvvetlere ait dergilerde 23 Nisan'ı anlatan yazılar, resimler ve şiirler yayınlamak,

-..Askeri müzeleri halkın ziyaretine ücretsiz olarak belli bir periyot içinde açmak,

-..Asker sanatçılar arasında 23 konulu şiir, kısa hikâye, resim ve benzeri yarışmalar, özellikle millî hakimiyet unsuru vurgulanan yarışmalar düzenlemek ve kazananları ödüllendirmek,

-..Silahlı Kuvvetler bünyesinde sergiler açmak. Tabii istihbarata karşı korunma ve emaiyet gözönüne alınarak sakıncası olmayan silah, araç ve gereçleri halka gösterecek şekilde sergiler düzenlemek,

-..Kışlalarımızı halkımızın ziyaretine açarak bir program dahilinde gezdirmek ve Mehmetçiğin 24 saatinin kışlada nasıl geçtiğini halkımıza göstermek,

-..Askeri okullarımızda ve askeri eğitim veren kurumlarımızda, kışlalarda günün anlamını belirten konferanslar verilmek,

-..Kara, Deniz, Hava Kuvvetleriyle Jandarma Genel Komutanlığı birlik, okul ve kurumlarında günlük yaşam, eğitim ve öğretimi içeren konularda her gün on dakikayı geçmeyecek şekilde, bu periyot içerisinde hazırlanacak televizyon programları tertiplenmek,

-..Yine muhterem heyetin çalışmalarıyla birlikte Silahlı Kuvvetlerden olacak talepler için komuta kademesinin vereceği kararlara göre Silahlı Kuvvetlerin bu konuya yapacağı katkıların neler olacağını ben zatiâtililerine ve muhterem heyete her zaman arza hazırım.."

Şehabettin AKYOL

Beden Terbiyesi Genel Müdür V.

"-..Hakimiyeti Milliye Bayramının başlama ve bitiş tarihlerinin tesbitinden sonra bu günün anlam ve önemini belirten kupa maçları düzenlemek ve bunu yurt sathına yaymak düşüncesindeyiz.

..Dün göreve başladım ve bu nedenle ..ikinci bir toplantıya daha hazırlıklı gelmek arzusundayım.."

Sıtkı YIRCALI

Türk Parlamenterler Birliği Genel Başkanı

"-..Beden önceki konuşan arkadaşlarımla hem teşhislerine, hem de tekliflerine ben de katılıyorum. Gerçekten Millî Hakimiyet günü, bir çocuk bayramının yanında yalnız bir tarihi vakıa olarak, bir tarihi anı olarak ve onu başarmış olanlara bir teşekkür, onlara bir minnet duygusu olarak yaşatılıp götürülecek bir şey değildir. O, bugünkü hayatımızı da, yarınki hayatımızı da sadece parlamenterler olarak değil, yalnız Parlamento olarak değil, Türk milletinin kendi varlığının, tarih yapmasının, mevcudiyetinin, kendi kaderine sahip olmasının bir eseri olarak devam edip gitmesi lâzım gelen bir eserdir..

...Arkadaşlarımızın bu teşebbüsleriyle, Parlamento ayrı bir yerde değil, Parlamentoyu halkla iç içe beraber etmenin imkânlarını arayarak ve onu bütünleştirerek götüreceği bir yolu bulmuş olacağız kanaatindeyim; çünkü sadece çocuk bayramına bağlanmış olması elbetteki halkımızın kendisine milli hakimiyet yoluyla "Hakimiyet kayıksız şartsız milletindir" diye, kendi oyuyla hükmetmek yolundaki inancını kaybettirmiş değil, zayıflatmış da değil; ama ne olursa olsun, onu asıl bu konu üzerindeki Parlamento ile birleşmesi, hatta demokratik hayatın gelişmesinde daha sağlam temellerin atılarak, yaygın bir hale gelerek bir takım arızalardan bile ölenmesine imkân verecektir..."

Ertuğrul İhsan ÖZOL

Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneği Genel Sekreteri

"-..Bir defa bir işe girildiği zaman onun malî portesinin bir tahmine tutulması gerekir. Bu porte bilindiği zaman çalışmalarımızı ne derece geniş tutabileceğimizi, ne kadar derine inebileceğimizi saptamış oluruz...Sayın komitenizin bu açıdan yani Türkiye'de kutlamalar programına ne harcanmaktadır ve önümüzdeki senelerde ne harcanması düşünülmektedir? Bunun bir plân ve programa bağlanmasını ve bunu belli bir kuruluşun kontrolüne bırakmasını naçizane tavsiye etmek istiyorum.

-..Biz, Batıda bazı çevrelerce otoriter bir ülkenin temsilcileri olarak tanınmaktayız. Zannediyorum Milli Egemenlik ve Çocuk Bayramını bahane ederek bizim böyle bir ülke olmadığımızı bilimsel olarak kanıtlamanın bir zamanı gelmiştir. Bu bakımdan bu işi üniversitelere ve ehil insanlara havale ederek onların sosyo-kültürel, bilimsel çalışmalar yapmasını ve bunun dünyaya dağıtılmasını önermek istiyorum.

-..Çocuk hakları dolayısıyla bu bayramı kutlarken, kadın haklarının fonksiyonel ilişkisini de göstermeliyiz.

-..Çocuklarımız spor yapamamaktadırlar, sokaklarda oynamaktadırlar. Bu bakımdan bu kutlama dolayısıyla bu konuda bazı gelişmeler kaydetmek, hiç olmazsa o tarihe kadar bu işleri bir düzene sokmak zorunluluğu vardır.

- .. Türkün karakterini bütün dünya asker, otoriter, sert olarak tanıyor...Binaenaleyh, bu bayram dolayısıyla biz bu katı Türk karakterinin değiştiğini, aslında menşesinde öyle olmadığını bu kutlamalar vesilesiyle bütün dünyaya bir mesaj şeklinde ulaştırabiliriz.Tabii bu konuda hazırlayacağımız eserin inandırıcı ve öğretici olması lazım. Bu bakımdan bilimsel açıdan konuyla ilişkisi olan üniversitelerin, hiç olmazsa üniversitede çocuklarla alakalı ilimler konusunda yeni bir kürsü yahut yeni bir bölüm ihdas etmelerinde yarar olacaktır...

-..Mademki çocuk gününü dünyaya biz ilk defa olarak yaydık, bunu belki bir çocuk olimpiyatları şeklinde geliştirebiliriz yahut çocuk eserleri uluslararası fuarı şekline dönüştürebiliriz."

Faysal DURUÖZ

Orta Öğretim Genel Müdürü

"-..Bu değerli heyetin bu konuyu hemen bir kaç oturum sonra veya kısa bir süre içerisinde sonuca bağlayarak Bakanlığımıza düşen görevi bir an önce aldıktan sonra ilgililere ulaştırılması yönünden yapacağımız çalışmaların hemen başlatılmasının daha yararlı olacağını ifade etmek istiyorum..

- ..Bir sonraki yapacağımız toplantıya, Bakanlığımız görüşünü bir rapor halinde sunmayı Değerli heyetinize arz ediyorum."

İKİNCİ OTURUM

RECEP BİLGİNER:

İstanbul Gazeteciler Cemiyeti Temsilcisi

-"Şayet mümkünse, şu mikrofonlardan kayda geçen konuşmalar zabıt haline getirildikten sonra, bize de birer tane yollarsanız, ikinci konuşmada biz genel anlamda fikir sahibi olarak buraya gelebiliriz."

KEMAL GÖKÇE

Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşarı

-"Kültür ve Turizm Bakanlığı olarak müzik, tiyatro, resim, kütüphanecilik gibi olaylarımız var. Puna çok teferruatlı hazırlanmıştık; ama burada arz etmedim. Madem uygun görüyorsunuz arkadaşlarımız sırasıyla arz edeceklerdir.."

ULVI YÜCELEN

(Kültür ve Turizm Bakanlığı Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürü)

-"Ankara Devlet Opera ve Balesi bünyesinde bir çocuk korusu ve bir de çocuk balesi kursiyerleri var. Her sene bunlara konserler ve gösteriler yaptırılmaktadır. Bu sene de çocuk korusu olarak, çocuk şarkılarından oluşacak bir konser, çocuk balesi, bale gösterileri, çocuk korusu ve çocuk balesinin ortaklaşa yapacağı gösteriler, profesyonel Devlet Balesi sanatçıları da "Alis Harikalar Diyarında" veyahut "Cinderella" balesini sergilemek istiyoruz.

- İstanbul ise, "Uyuyan Güzeller" çocuk müzikalini sergilemeye hazırlanıyor ve bir de, "Binbir Gece" balesi.

- İzmir Devlet Opera ve Balesi Müdürlüğü ise, "Kutup Ayısı Polârya" adlı çocuk operası ile çocuk konserleri düzenlemek istiyorlar.

- Çocuk şarkılarına çok önem verilmeli ve yarışma açılmalıdır. Hatta yarışma değil, ısmarlama şekline geçilmelidir. Ne kadar çok çocuk şarkısı bestelenirse o kadar iyi olur. Bununla birlikte ve bununla ilgili olan şiirlerin de ısmarlanması yoluna gidilmelidir.

- Şimdiye kadar bir çocuk operası bestelenmemiştir. Mümkünse kompozitörlerimize yarışma, yahut ısmarlama yolu ile bu verilmelidir. Tabii bu operalar için gerekli livre ve librettonun da ısmarlanması gereklidir.

EJDER AKIŞIK

Devlet Tiyatroları Genel Müdür Yardımcısı

- 23 NİSAN 1985-30 NİSAN 1985 tarihleri arasında, bir hafta sürecek bir Çocuk Oyunları Şenliği düzenlenecektir.
- Ankara-Adana-Bursa-İstanbul-İzmir illerimizdeki yerleşik tiyatro düzeni içersinde çalışan tiyatrolarımız, kendi coğrafi bölgelerinde çocuk oyunu turneleri düzenleyecek, bu turnelerin büyük oranda, tüm yurt düzeyinde olmasına özen gösterilecektir.
- Günün anlamını konu edinen bir çocuk oyunu metni, tiyatro seyretme olanağı olmayan illere gönderilecek ve amatör tiyatroların oynayacağı bu oyunu Devlet Tiyatroları sanatçıları yöneteceklerdir.
- Gençlik Tiyatrosu olarak, Ergin Orbey'in düzenleyip yönettiği "Pelgelerle Kurtuluş Savaşı" adlı belgesel oyun, çocuk tiyatrosu turnelerinin gidemediği illere, Anadolu turnesine çıkarılacaktır.
- Yine Gençlik Tiyatrosu olarak, Profesör Özdemir NUTKU'nun Yüce Atatürk'ün, Büyük Nutku'ndan yararlanarak oyun metnini düzenlediği "Söylev" adlı belgesel oyun, sahneye konacak, oynanacaktır.
- Bakanlık çalışmaları içersinde yer alan, Çocuk Oyunları yarışmasında derece alan oyunlar, sahneye konacak ve gösterime sunulacaktır.
- Ayrıca, Anakent Belediyesi ile yapılan görüşmeler sonunda, Gençlik Parkı içersinde bulunan kapalı tiyatronun, "23 NİSAN Çocuk Tiyatrosu" adı verilerek, sürekli çocuk oyunlarının sergileneceği bir Çocuk Tiyatrosu olarak çalışması sağlanacaktır.
- Ortaya çıkacak sanatsal ürünlerin, tüm kamuya yansması için TRT ile işbirliği yapılacak, oyunlar, Televizyon'da gösterilerek daha geniş bir toplumun yararlanması sağlanacaktır.

SELÇUK TARLAN

Dışışleri Bakanlığı Enformasyon Daire Başkanı

- "Biz, dış tanıtma dendiğinde, dış basın yoluyla tanıtmadan ziyade, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, parlamenter rejimle idare edilen memleketlerin parlamentolarına nüfuz etmek ve Türkiye'nin sorunlarını parlamentolarda anlatmak, bunu yapmak ve gerçekleştirmenin, politik tanıtma yolunda Türkiye'ye büyük yarar sağlayacağına inanıyoruz.

Bu konuda bir iki öneride bulunmak istiyorum:

- Türkiye, Kuzey Atlantik Assamblesinde temsil edilmektedir. Avrupa Konseyinde ise çok değerli parlamenterlerimiz vardır ve Türkiye onlarla temsil edilmektedir. Türkiye'nin bu iki uluslararası kuruluş dışında yine parlamenter rejimle idare edilen bazı ülkelerin parlamentolarına bu vesile ile bir çağrı yapması uygundur ve mümkündür.

- Parlamentolararası dostluk cemiyetlerinin ikili düzeyde bazı ilişkileri olduğu kanısındayım. Bu kanallarla Yüce Meclis vasıtasıyla ve Yüce Meclis tarafından uluslararası kuruluşlarda ülkemizi ve Meclisi temsil eden sayın parlamenterlerimiz vardır. Yine bu uluslararası kuruluşlara diplomatik yoldan Dışışleri Bakanlığı kanalıyla duyurular yapmak suretiyle ve hazırlanacak bütçe ve imkânlar çerçevesinde tespit edilecek yabancı parlamenterleri ülkemizde ağırlamak ve ülkemizin çalışmalarını hakkında bilgiler vermek bu çalışmalara imkân ölçüsünde 3 gün, 1 hafta gibi bir dönemde katılmalarını sağlamak ve bu vesileyle de Türkiye'nin politik sorunlarını özellikle yabancı parlamentoların üyelerine duyurmak ve onlar vasıtasıyla da o ülkelerin parlamentolarına duyurmak sanıyoruz ki, Türkiye'ye dışarıda politik destek sağlamak bakımından çok önemli bir faaliyeti teşvik edecektir. řu anda 1985 Mali Yılı Bütçesinde Yüce Meclisin Bütçesiyle ilgili olarak ne kadar ödenek bulunduğunu bilmiyoruz. Ancak bu ödeneğin yabancı parlamenterlerin Türkiye'ye daveti için ayrılabilen kısma göre ve mali imkanlar çerçevesinde yine Yüce Meclisin tesbit

edeceği sayıda yabancı parlamenterleri Türkiye'de ağırlamak- Meclisimizin davetlisi olarak- mümkündür ve onda büyük fayda mülahaza etmekteyiz.

- Dışişleri Bakanlığı, gerek davetlerin yapılmasında, gerek yabancı parlamentolara ve uluslararası kuruluşlara duyuruların yapılmasında, gerekse Dışişleri Bakanlığının görüşleri Yüce Meclise istenilirse, yabancı parlamenterlerin seçimlerinde Yüce Meclise yardım etmeye ve hizmet vermeye amededir."

Mehmet ÖZEL

Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürü

- "23 NİSAN kutlamalarıyla ilgili 1985 yılına gelmezden önce 1984 yılı sonlarında bir kamuoyu yaratılması gerekir. Bilhassa okullarda ve diğer alanlarda kamuoyu yaratılmalıdır.

- Bütün okul ve kuruluşlara dağıtılmak üzere 23 NİSAN Takvimi çıkarılması, bu takvim 12 yapraktan meydana gelecek, 6 yaprağı Kurtuluş Savaşının, diğer 6 yaprağı da yine 23 NİSAN konulu renkli çocuk resimlerinden oluşmasıdır.

- "Egemenlik Kayıtsız ve şartsız milletindir" sözünü Atatürk ve Çocuk kompozisyonunda birleştirip bir afiş haline getirip ARALIK ayı sonunda bütün Türkiye'ye dağıtılması 23 NİSAN'a iyi bir hazırlık olacaktır.

- 19 MAYIS'tan, 23 NİSAN'a ve 50 senelik 67 ilde sergilemek üzere bir sergi hazırlanması, bunun içine girecek resimlerin bir komisyon tarafından seçilerek, iyi bir matbaada çoğaltıldıktan sonra bütün illerimizde ve yurt dışı temsilciliklerimizde 23 NİSAN Haftasında bir sergide sergilenmesi.

- Bütün dünya çocuklarının katılacağı uluslararası ve "Türkiye" konulu bir resim yarışması düzenlenecek. 23 NİSAN 1985 tarihinde Ankara'da Türkiye Büyük Millet Meclisi salonlarında bu serginin açılması.

- Yeni çocuk şarkıları ve marşları yarışması düzenlenecek.
- Derece alan şarkı ve marşlar 23 NİSAN Haftasında korolar tarafından söylenecek.
- Türk yazarları arasında yeni çocuk oyunları yarışması düzenlenecek.
- Türk ressamaları arasında 23 NİSAN konulu büyük resim kompozisyonları yarışması düzenlenecek, 23 NİSAN Haftasında ödülleri dağıtılacak ve sergilenecek. Sonra bu sergi bütün yurdu dolaşacak.
- 23 NİSAN'a doğru Samsun, Amasya, Erzurum, Sivas ve Ankara'da geçen olaylar bütün Türk çocukları arasında yarışma konusu olacak. Bu konuyla ilgili sergi bütün yurttta açılacak.
- 23 NİSAN konulu senfonik orkestra eseri yazdırılacak, orkestralarımız 23 NİSAN Haftasında yurt içinde ve yurt dışında bu eseri seslendirecekler.
- Atatürk yılında başlatılan ve bütün yurdu kapsayan orman, ağaçlandırma, çocuk bahçeleri, parkları, okumayazma seferberliği bugün bu vesile ile devam ettirilmelidir. Çünkü bugün bunlar durmuş vaziyettedir.
- Halen hiçbir yayınevinde tamamı bulunmayan "Püyük Nutuk" 65 nci yılı münasebetiyle yeniden bastırılıp en son şekli ile bütün Türkiye'ye, bilhassa üniversite ve Ordu'ya dağıtılarak satışa çıkarılmasını arzu etmekteyiz. "Püyük Nutuk" yeniden yetkili bir kurul tarafından çocukların anlayacağı şekilde özetlenip çocuklar için bastırılmasını arz ediyoruz.
- Kurtuluş Savaşının geçtiği odak noktalar vardır. Bunlar bilhassa karargahlardır. Yolları bakımsız. Türkiye'nin en büyük savaşının verildiği bu yerler ele alınıp anıtlaştırılmalıdır. Ayrıca bilhassa şehitliklerimiz çok kötü bir vaziyettedir. Bütün şehitliklerin ele alınması ve yeniden restore edilmeleri gerekir.
- Şişli'de Atatürk Evi son derece bakımsız durumda. Bunların yeni baştan bu vesile ile ele alınması

- Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin geniş bahçesi sanat müzesi haline getirilmelidir. Anıtlarla, heykellerle, anıtsal yapılarla burası bu vesile ile bir sanat bahçesi haline getirilmeli ve halka devamlı açık tutulmalıdır.

ETHEM ÇALIŞKAN

Hattat-Pessam

- "Meclise giriş ve çıkış alanlarında 19 MAYIS'tan 23 NİSAN'1920 tarihine kadarki safhaların duvarlarda kabartma olarak yapılması, uygun bir yere Atatürk'ün ilk Meclis konuşmasından bir bölümün kitabe olarak konulması.

- Uluslararası resim yarışması açılması ve konunun serbest bırakılması

- Her ilde 23 NİSAN Çocuk Parkı açılması, içinde sergi salonu, kütüphane ve ilkyardım ünitelerinin bulunması

- Her ilde bir caddeye "23 NİSAN" adının verilmesi

- Çocuk tiyatrolarının kurulması

- 23 NİSAN günü tüm ilkokul öğrencilerinin yakalarına takmaları için 23 NİSAN çiçeği yapılması

- Türkiye Büyük Millet Meclisinin özellikle giriş ve çıkış dinlenme parklarında Türk büyüklerinin, özellikle Parlamentoya girmiş olanlarının büstlerinin yer alması

- Mecliste bir salonun galeri haline getirilmesi ve Meclis Başkanlığı yapmış olanların yağlıboya portrelerinin asılması

- 23 NİSAN 1920 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşuna kadar geçen mücadele yıllarının resimli olarak ve büyük boy kitap halinde yayımlanması için hazırlıklar yapılması ve bu kitapların tüm ilkokullara ücretsiz dağıtılması

- Plaket, hatıra para ve pul basılması

- Yabancı devletlerin Parlamento Başkanlarına da sunulmak üzere "Egemenlik Ulusundur" fikrinden oluşacak kompozisyonu ihtiva eden özel ambalajlı tabaklar yapılması

- Türkiye Büyük Millet Meclisinin maddi ve manevi değerleriyle hazırlanacak bir kitabın İngilizce olarak bastırılarak yabancı

parlamentolara gönderilmesi

- Afiş hazırlanması için profesyoneller arasında bir yarışma mı, yoksa ilkokul ve ortaokul seviyesindeki çocuklar arasında bir yarışmamı yapılacağı da düşünölmeye değer sanıyorum.

NAİM BAYRAKTAR

Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdür Yardımcısı

- Ankara Devlet Güzel Sanatlar Galerisinde bu hafta boyunca uluslararası çocuk kitapları sergisi düzenlenecektir. Her yıl yapılmakta olan bu sergiye bu yıl daha fazla ülkenin katılmasına çalışılacaktır.

- Yürürlükte olan, Kütüphanelerde Eğitici ve Kültürel Faaliyetler Yönetmeliğine göre, bugün yurt düzeyinde sayısı 750'yi bulan halk ve çocuk kütüphanelerimizde hafta boyunca kitap sergileri düzenlenecek, haftanın önemini belirten film ve slayt gösterileri yapılacaktır. Ayrıca kalıcı eser olarak da kütüphanesi bulunmayan ilçelerde çocuk kütüphaneleri yaptırma kampanyası açılması düşünülmektedir. Bu hususta şahısların, hayırsever kişilerin ve mahalli idarelerin yardımcı olacağına inanmaktayız. İlk meyvelerini 1985 yılının 23 NİSAN'ına kadar birkaç yerde alabilirsek, yine diğer yıllarda da devam ettirmeyi düşünmekteyiz.

VEDAT DEMİRCİ

İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı Genel Müdür Yardımcısı

- Büyük Atatürk'ün "Yurtta barış, dünyada barış" sözünü temel ilke olarak benimsemiş bulunan ulusumuzun, kendi çocuklarına da bu ilkenin sevdirilip benimsetilmesinde sözü edilen 23 NİSAN Çocuk Haftasının uluslararası boyutlarda gerçekleşmesinin çok yararlı olacağına inanıyoruz.

Pu çalışmalardaki önerilerimizi iki grupta topluyoruz. "Dünya Çocukları Elele" adını taşımasını düşündüğümüz 23 NİSAN Çocuk Haftasının programlarına alınmasında yarar gördüğümüz konular şunlar olabilir:

- Uluslararası nitelikte programlar

Çocuk koroları

Çocuk orkestraları

Harika çocuklar konserleri: Pınarlar piyano, keman ve buna benzer resitallerin bütün dünyadan davet edilecek harika çocukların sunacakları programlardır. Ayrıca kendi ülkemizin de kabiliyetli, yetenekli çocuklarının katıldıkları programlardır.

Çocuk folklör dansları

Çocuk tiyatroları

Çocuk müzikal jimnastik gösterileri

Çocuk kukla ve gölge oyunları

Meddah

Çocuk filmleri, çocuk çizgi ve kurgu filmleri

Çocuk baleleri

Ulusal nitelikteki programlar

Okul şarkıları ve marşları yarışması (Beste olarak)

Çocuk tiyatrosu yarışması (Tiyatro eseri olarak)

-Yukarıda henüz bir taslak olarak gerçekleşmesinin ve televizyon aracılığıyla bütün dünyaya yayılmasının mümkün olacağına inanıyor, ümit ediyoruz.

KEMAL BAYTAŞ

Türk Tanıtma Vakfı Başkanı

- "Atatürk, bağımsızlığa, özgürlüğü, egemenliğe, barışa verdiği önem ve bu felsefesinin bırakalım dışta içte bile layıkı veçhile tanıtıldığı konusunda kuşkularımız vardır. Çocuk sevgisi ve çocuğa verdiği önem vardır. Acaba bunları tema olarak işleyecek bir senaryo hazırlansa ve bu bir film haline getirilse bu film de, film teknolojisi ve sanayiinde en ileri ülke olan Amerika Birleşik Devletlerinin Holiwood'daki film setlerinde yaptırılrsa astronomik bir rakama çıkmaz. Böyle bir film, dünya kamuoyunda gerek Atatürk, gerek Türk demokrasisi, gerek Atatürk'ün umdelerini dünyaya yaymak bakımından

fevkalade yararlı bir olay olur. Bunun etkisi kalıcı olur ve takdir buyurduğunuza göre tahminlerimizin çok ötesinde bir tesir icra edecek nitelikte olur.

SUAT İLHAN

Atatürk Kültür Yüksek Kurumu Başkanı

"- Atatürk Paris Ödülünün 1986'dan itibaren verilmesi tahminen planlanmıştır ve çalışmalar da sürdürülmektedir. Paris ödülü adaylarının seçimi ve ilanı, ilk ilanı 1986 yılı 23 NİSAN'ında yapılacaktır. Ödülü de 19 MAYIS tarihinde verilecektir. Bu da 23 NİSAN programları içersinde bir unsur olarak dikkate alınabilir.

TEKİN ÖZERTEM

TRT Ankara Radyosu Çocuk Programları Müdürü

"- Yapılması gereken şey, **öneelikle** bu büyük bayramın gerçek anlamını kamuoyuna anlatmaya, kamuoyunun bu bayramı yürekten kutlayacak biçimde anlamını anlamaya yönelmesinde onlara yardımcı olmaktan başka bir şey değildir.

- 23 NİSAN 1985 yılında yapılacak kutlamaların eğer mümkünse, uygun görülürse 16-26 NİSAN tarihleri arasına alınmasından yanayız; bunu öneriyoruz. Çünkü 16-26 NİSAN tarihleri arasındaki 10 gün bizim gerçekleştirdiğimiz TRT'deki şenliklerin tarihidir ve 1979'dan bu yana bir gelenek halinde sürmektedir.

Yine bizim dışımızda, kamuda ortaya çıkan olayları imkanlarımız ölçüsünde yine yansıtmaya, aktarmaya çalışıyoruz. Bu çalışmalar önceden bizim tarafımızdan bilindiği takdirde gerekli önlemleri, bunları yayınlayabilmek ve aktarabilmek için gerekli önlemleri almamız bizim için çok önemli. Önceden yapılmış bir program veyahut da diğer kuruluşların yapacakları programlardan bizi çok daha önceden haberdar etmeleri, bunların kamuya yansımada çok daha kolaylık sağlayacaktır bizim için.

- Yurt dışında Türkiye Cumhuriyetinin tanıtılması, 23 NİSAN Çocuk Şenliğinin dışında, 23 NİSAN Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramını fırsat bilerek bir takım çalışmalarını yapmayı sağlayacağından büyük bir önem taşımaktadır. Özellikle işçilerimizin yoğun bulunduğu ülkelerde veya bu ülkelerin içinde işçilerimizin yoğun bulunduğu kentlerde 23 NİSAN Bayramımızı kutlamaya çalışmak, hem o ülkelerdeki kamuoyunun dikkatini buraya, bu bayrama çekmek, hem de oradaki yurttaşlarımıza ve çocuklarımıza milli hakimiyet ve ulusal egemenlik şuurunu aşılama yönünden çok faydalar sağlayacaktır.